

מן הנעשה בשימור מספוא לבקר

עד כה — שימור המספוא התבטא בהתקנת תחמיץ ושחת. מהניסיון מתברר לנו כי עלינו לחפש גם דרכים חדשות בשימור שיהיו יעילות ואף זולות יותר. כן ישנם סוגי מספוא שקשה לשמרם, כגון — עלוות-סלק-סוכר, תרמילי אפונה ועלוות ארטישוק.

בשנתיים האחרונות ערכנו ניסויים בהחמצת סוגי המספוא שהוזכרו לעיל בעזרת חומר משמר המונע תהליכי ריקבון ומפחית את דרגת החומציות. עלי לציין שהצלחנו כבר בשימור עלוות סלק-הסוכר ובעונה של השנה יחמיצו מאות טונות של מספוא זה בחומר משמר „קיילאג״. כן התחלנו בניסוי החמצה של שיירי אפונה מבית-חרושת לשימורים ע״י הוספת החומר המשמר הנ״ל וחומר משמר נוסף, „אנסילה״ (תכשיר תססי) שעשוי להעלות ערכו המזוני של חומר הגלם ע״י פירוק התאית לפחמימות פשוטות יותר. נקווה שלקראת העונה הבאה נוכל להמליץ על חידושים אלה. כן הננו ממשיכים בניסויי כיסוח והחמצה של עלוות הארטישוק במשקים אחדים.

בינתיים אנו מנסים להגדיל את יכול יחידות-המזון ליחידת השטח בשיטת ייצור ריקקים (של שחת) בשדה. שיטה זו עשויה להשביח א י כ ו ת ו של יבול המספוא (בהשוואה לשחת רגילה) וכן תמנע הפסדים מחמת ייבוש בשדה וגיבוב, כנהוג כיום. יש סיכוי שבשיטה זו נגדיל את יבול יחידות המזון ליחידת השטח ב־40%. השנה תופעל מכונת הרקיקים במכון לייבוש אספסת בעמק-חפר ובעתיד תופעל מכונה כזו במשקי הגליל-העליון. השנה קצרנו חלקות שעורה בדרגות צמיחה שונות וייבשנו את הירק במכון לייבוש כדי למצא את מועדי הקצירה המתאימים ביותר להתקנת הרקיקים.

בהתאם לתכנית של השנה ננסה להתקין ריקקים מכל סוגי המספוא הירוק כדי שנוכל להמליץ על זנים של גידולי מספוא מכל הסוגים שיתאימו לדרישות החקלאים, והעיקר — שיהיו גם עמידים בפני המחלות. אנו בוחנים זה שנים אחדות זנים חדשים הנפוצים בעולם ובוררים את הרצויים ביותר מכל הבחינות ההן.

אנו עוקבים גם אחר סוגי מספוא חדשים לשם גיוון ושיפור מנת המספוא הגס, כגון — החפורית, חיטה אפילה לירק, וזני דגן חורפיים הקרויים „טרטיקאלה״, שהינם מיכלואים של חיטה ושיפון, המניבים יבול רב.

יונה חפר

מדריך ארצי לשימור מספוא לבקר.

ז ט ו ת

נערכו ניסויים בהזנת עגלי-מרבק בתנאי אחזקה שונים: (1) קבוצה א' של עגלים שוכנה בקבוצות וניזונה באופן קיבוצי; (2) קבוצה ב' — שיכון אינדיווידואלי והזנה אינדיווידואלית; (3) העגלים מקבוצות ג' וד' שוכנו בקבוצות, אבל היו מצויידים במיתקנים מיוחדים (כעין „מפתחות אלקטרוניים“) שאיפשרו להם לאכול את מנות-המזון שלהם באופן אינדיווידואלי. הניסויים נמשכו 25 יום ובסיכום התוצאות לא נמצא הבדל בעל משמעות לגבי תוספת המשקל בין 4 שיטות האחזקה וההזנה.

▲ באחד המשקים החקלאיים באוראל (רוסיה) בנו מיתקן מיוחד לקיטור קש מקוצץ שטופל קודם לכן בתמיסת סיד בלתי-כבוי; לכל טונה של קש השתמשו ב־3 ק״ג סיד. במקום סיד משתמשים גם בחומצות ובבסיסים. 400 ק״ג קש מטופל מערבבים עם 200 ק״ג מזון מרוכז. ק״ג אחד של תערובת כזו, ערכו המזוני הוא 0.32 יחידות-מזון. המיתקן ניבנה ע״י עובדי הקולחוז עצמם ועלה 546 רובל בס״ה.

פחות שומן אצל פרות שבמרעה

מאז חדלו הפרות לצאת למרעה בנובמבר התקשינו לשמור על רמת התנובה. מאידך, כל עוד היו הפרות במרעה היתה תכולת השומן שבחלב נמוכה ביותר והיא החלה לעלות רק לאחר הפסקת יציאתן למרעה, וזאת למרות העובדה שבעת האחרונה, לפני הפסקת הרעייה, היו נמצאות במרעה רק כשעתיים ביום.

ניסינו שינויים במנה אך ללא תועלת; לא הצלחנו להעלות את התנובה. כיום נראה לנו שההסבר הוא בכך שבמרעה, אף משך השעתיים בלבד, היו הפרות ממלאות את כרסן כדבעי. מאז חדלו לצאת למרעה הן מנסות למלא את הכרס בקש. כרס מלאה כזו מאיטה מעבר המזונות בקיבות ועל ידי כך מפחיתה קליטת המזון ומביאה בסופו של דבר לירידה בתנובה, בעיקר אצל בעלות התנובה הבינונית.